

СТАНОВИЩЕ
от доц. Силвия Борисова Димитрова, д.оз.н.

Член на научно жури
съгласно заповед Р-109-326 / 01.06.2018г.
на Ректора на Медицински университет – Варна,
определена да изготви становище със заповед Р-109-499/ 24.07.2018г.

Относно: процедура за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление по специалност Организация и управление извън сферата на материалното производство (в здравеопазването) , обявен в ДВ, бр.36 от 27.04.2018 г. за нуждите на Факултет обществено здравеопазване, катедра Здравни грижи, Учебен сектор Управление на здравните грижи и Логопедия.

В конкурса участва един кандидат: Анета Илиева Докова, доктор, Ръководител отдел „Международно сътрудничество“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ гр. Варна. Представен е необходимият пълен комплект от научните трудове и административни документи според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна.

1. Кариерен профил на кандидата

Д-р Анета Илиева Докова, отговаря на условията за завършено **висше образование магистър по здравен мениджмънт** (2001, МУ- Варна) и през 2016 г. **ОНС "Доктор"** по специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (в здравеопазването)“ след успешна защита на дисертационен труд на тема „Концептуален модел за устойчиво управление на здравни проекти, базирани на общностно-академични партньорства“.

Академичното развитие на Анета Докова започва през 1991 година като последователно заема длъжност преподавател (1991-1995) и старши преподавател (1995-2007) по английски език към Департамента по чуждоезиково обучение при Медицински университет – Варна, Завеждащ „Международни отношения“ към Ректората на МУ-Варна. През периода 2005 - 2010 г. е старши преподавател по здравен мениджмънт към Катедрата по здравен мениджмънт на Факултет по обществено здравеопазване, а от 2007 г. Анета Илиева Докова е Ръководител Отдел „Международно сътрудничество“ при Медицински университет – Варна.

В периода 1991-2018 година д-р А. Докова е провела редица специализации като Когнитивна лингвистика и разработване на магистърска теза в Университета във Фалмър-Съсекс, Обединено кралство (1991); Разработване на учебни материали по специализиран английски език за медицински цели в Института по приложна лингвистика към Университета в Единбург, Шотландия и Института по приложна лингвистика към Университета в Гьотинген, Германия (1996-1999); Здравен и болничен мениджмънт, организирани семинари от Европейската болнична асоциация, Швейцарска болнична асоциация Н+ и Българската болнична асоциация (1994-2000);

Електронно-базирано обучение в рамките на проекта „Зрели за интернет“, Финландия (2006); Управление на проекти (2013); Въведение в качествените методи за научни изследвания (2016); Бизнес протокол и етикет (2018) и др.

2. Обща характеристика на научната продукция и публикационна активност

Д-р Анета Илиева Докова участва в настоящия конкурс с представени **общо 32 научни публикации, 1 монография, 1 книга, 3 учебника, 1 речник, 1 монография извън представения монографичен труд за конкурса и 2 университетски издания.**

Разпределението им в **наукометричен аспект** е както следва:

➤ Автореферат на дисертационен труд на тема: Концептуален модел за устойчиво управление на здравни проекти, базирани на общностно-академични партньорства.

➤ Монографичен/хабилитационен труд Управление на здравеопазването чрез партньорства с общности, 2018.

➤ Учебници и учебни помагала – 4;

➤ Университетски издания – 2;

➤ Реално отпечатани пълнотекстови публикации в научни списания – 32, от които 7 в чуждестранни списания;

Публикациите са в реномирани наши и чужди издания, адекватни на представяната тематика: Здравна икономика и мениджмънт, Социална медицина, Варненски медицински форум, Bulletin of the Medical Institute after Mehrabyan, HealthMED Journal, Наука чрез призму времени и др.

Д-р Анета Докова е самостоятелен автор в 9 публикации – 28%; първи автор в 9 публикации – 28%; втори автор в 7 публикации – 22%; трети и последващ автор в 7 публикации – 22%.

Научната активност на д-р Анета Докова се изразява в участия в многобройни научни форуми у нас и в чужбина. Кандидатката участва в 13 значими научни и приложни международни проекта като ментор, координатор и участник. Академичната справка издадена от библиотеката на Медицински университет – Варна показва 29 цитирания в базата данни на Web of Science, Scopus и Google Scholar.

Импакт фактор на публикациите на д-р А. Докова е IF 0.435.

За научния си принос за научноизследователската си работа по проекта по 7-ма рамкова програма „Мобилност на здравните професионалисти“ и за издигането на международния престиж на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна д-р Анета Докова е удостоена с Академично отличие за наука и образование - Почетен знак със синя лента

Монографичният труд на тема „*Управление на здравеопазването чрез партньорства с общности*“ представя задълбочено и систематизирано проучване и идентифициране на дейностите в партньорство с множество агенции като съществено значение за успешното осъществяване и поддържането на работата в общностите. Осъзнаването на ролята на партньорствата за това, по какъв начин инициативите за промоция на здравето са проектирани, осигурени и поддържани може да даде полезни прозрения на изследователите, практиците и хората, формиращи политики, при финансирането, планирането и оценката на такива програми. Включването на различни заинтересовани страни, изисква респект и доверие, за да се гарантира, че партньорството е устойчиво, и че може да доведе до системни трансформации. Общностните коалиции се определят като „работни алианси между организации на сътрудничество и синергии, в които различните индивиди представляват разнообразните групи вътре в общностите и са обединени от споделена цел“. Общностно-академичното партньорство е

представено като най-добрата основа за коалиции, съставени от академични и общностни партньори, които работят заедно за здравето в общността. Този модерен подход е преобладаващият модел за изследване и справяне със здравните неравенства, на които са подложени недостатъчно обслужваните, расови/етнически малцинствени общности.

Изследователската работа и основните научни приноси са фокусирани в следните **тематични направления**:

➤ **Английски език за медицински цели и здравен мениджмънт**

Въз основа на проучване на научни статии в англоезични специализирани научни списания в областта на ортопедията и пластичната хирургия геомедицинската метафора се изследва като когнитивен инструмент за създаване на нови научни термини. Доказва се, че метафората е активен и продуктивен модел, който е полезен както за непрофесионалистите, така и за специалистите при разбирането на новосъздадените термини. Изследвани са различни когнитивни схеми в английския език за медицински цели, включително и тази на хирургическата операция, и се доказва ролята на когницията в чуждоезиковото обучение.

Проучени са модели на културно поведение в медицината и здравеопазването, свързани с йерархията на медицинския персонал, лекарския статус, взаимоотношенията между лекар и пациент, както и медицински вярвания и предразсъдъци. Изследвана е „социалната дистанция“ в контекста на „белите“ и „не белите“ престилки. Направен е сравнителен анализ на културните различия между Източноевропейската и Западноевропейската култури чрез изследване на взаимоотношенията „лекар-пациент“.

Направени са изводи за ролята на преподаването по английски език за медицински цели като инструмент за преодоляване на транскултуралните различия и подпомагане на студентите за по-адекватното възприемане на културата на изучавания език.

➤ **Управление на здравни проекти и здравен мениджмънт**

Анализирано е управлението на проекти в болниците в България в условия на недостиг на финансиране за здравеопазване и непрекъснатите промени в сектора на здравеопазването, като са приложени принципите и критериите на проектния мениджмънт. Предложени са мерки за преодоляване на липсата на знания и опит сред болничните мениджъри, както и липсата на структури, които да подкрепят разработването и реализирането на нови проекти. Предлага се възможно решение в тази насока, свързано със създаването на центрове в медицинските университети и университетските болници за посрещане на нуждите от координация на проектния мениджмънт, които да осигуряват методически насоки (включително теоретическа и практическа подкрепа) за малките и средни лечебни заведения в България Миграция и мобилност на здравните професионалист

➤ **Академично-общностни партньорства**

Проведено е социологическо проучване на мнението на докторантите по медицина в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна (МУ-Варна) за значението на съвместната дейност между учените и представителите на общността по време на различните етапи на осъществяване на здравни проекти в България. Обоснована е необходимостта от разработването и внедряването на проблемно-ориентирани програми за обучение по здравни проекти с участието на научните работници и представители на общността с цел реформиране на системата на здравеопазване.

Изследвана е чуждестранната литература, посветена на ролята на общностно-партиципативният модел за управление на здравни проекти и на подхода на общностно-базираните партиципативни изследвания. Представен е общностно-партиципативният модел за управление на здравни проекти, който се използва все по-масово в световен мащаб при осъществяването на целеви интервенции в здравеопазването. Изследвани са възможностите за внедряване на СВРР-подхода чрез сътрудничеството между изследователите и членовете на общността и в нашата страна.

Проучени са възможностите за прилагане на интегрираните грижи и мултидисциплинарни екипи при общности със социално значими заболявания и по-конкретно, в общността на хората, страдащи от сънна апнея.

➤ **Миграция и мобилност на здравните професионалисти**

Подробно в серия от публикации се предлага мониторинг и ефективно управление на човешките ресурси на национално и международно ниво, както развитие на стратегии за постигане на тези цели. Доказана е необходимостта от прилагане на консултираща и подпомагаща сестринска грижа, насочени към близките и семействата на пациентите с онкологични заболявания. Изследвани са ефектите на миграцията на медицинските професионалисти върху посрещането на здравните потребности на възрастните хора. Миграцията на здравни професионалисти се концептуализира като промяна на макро ниво, която се изразява във вътрешна миграция от селата към градовете и води до дисбаланс, тъй като ограничава достъпа до здравни услуги на възрастното население, живеещо в селските региони. Въз основа на анализ на комплексността на вътрешната връзка между мобилността и пенсионната система, е обоснована необходимостта от модерни решения и прилагане на кохерентна единна вътрешна политика на европейско ниво, както и на национално ниво за всички страни-членки.

3. Оценка на учебно - преподавателската дейност

Д-р Анета Докова, участва в преподаването по Проект BG051PO001-3.1.07-0061 “Повишаване на комуникативната компетентност на студентите по медицина, дентална медицина, фармация, здравен мениджмънт, здравни грижи чрез оптимизиране и създаване на нови учебни програми по комуникация в областта на здравеопазването и специализиран чужд език, отговарящ на съвременните потребности на болниците и други лечебни заведения и на изискванията на моделната информационна среда, финансиран от ОП „ Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013 г. с общ хорариум 225 часа.

В рамките на Проект BG051PO001-3.1.09-0013 Създаване на съвременна система за кариерно израстване на преподавателите в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, финансиран по ОП „ Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 с общ хорариум 240 часа.

4. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия и задължителните количествени критерии и наукометрични показатели

Съгласно Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна Анета Илиева Докова, доктор отговаря на общите условия за

завършено **висше медицинско образование**, придобита **специалност по конкурса, ОНС "Доктор"** по специалност: **„Организация и управление извън сферата на материалното производство (в здравеопазването)“**, които се изискват за АД **„Доцент“**.

Заключение: Д-р **Анета Илиева Докова отговаря** на задължителните и специфични условия и наукометрични критерии за АД **„Доцент“**. След като се запознах подробно с предоставената ми документация и направих цялостна оценка на научно-изследователската и учебно-преподавателската дейност на участника в конкурса за заемане на академичната длъжност **„Доцент“ по специалност *Организация и управление извън сферата на материалното производство (в здравеопазването)*** считам, че кандидатът **Д-р Анета Илиева Докова отговаря** на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна.

Препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за д-р Анета Илиева Докова да заеме академичната длъжност **„Доцент“** в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление по специалност **Организация и управление извън сферата на материалното производство (в здравеопазването)**, обявен в ДВ, бр.36 от 27.04.2018 г. за нуждите на катедра Здравни грижи, Учебен сектор Управление на здравните грижи и Логопедия към Факултет обществено здравеопазване на Медицински университет – Варна.

10.09.2018г.
Гр. Варна

Подпис:

